

KADIN DANIŞMA MERKEZİ FAALİYET RAPORU

ŐUBAT-TEMMUZ 2022

Kadın Zamani
Derneği

Kadın Danışma Merkezi Raporumuz;
başvuru alma, hukuk ve psikoloji
destek komisyonumuz ile birlikte
kolektif bir şekilde hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

1. KADIN DANIŞMA MERKEZİNE YAPILAN BAŞVURULAR

-Kadınlara Uygulanan Erkek Şiddeti

2. KADIN DANIŞMA MERKEZİ AKTARIMLARI

- Psikolojik Destek Komisyonu: Şiddetten Kurtulma ve İyilik Hali

- Hukuk Komisyonu: Şiddetle Mücadelede Karşılaştığımız Zorluklar

3.SONUÇ

"Eşitsiz dünyanın karşısında, özgürlüğün yanında Kadın Zamanı'ndayız"

Kadın Zamanı Derneği olarak kadına yönelik şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği mücadele alanımızın temelini oluşturmaktadır. Bu mücadelede kadın bakış açısını esas almaya önem vermekte, kadın hareketinin deneyimi ve feminist ilkeleri benimsemektediriz. Bu bağlamda danışma merkezimizde kadınların yaşadıkları şiddeti rahatça ifade edebilecekleri, kendi hayatları ile ilgili karar alırken yalnız hissetmeyecekleri, şiddete karşı güçlenerek mücadele etmeyi keşfedebilecekleri uygun ve güvenli bir ortamı sağlamaya çaba göstermektediriz. Kadınlar şiddet karşısında kendilerini yalnız hissetseler de, şiddetin bireysel değil, patriyarkadan doğan sistemsal bir sorun olduğunu, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ise hepsinin çıkış noktasında yer aldığına inanmaktayız.

Danışma merkezimize başvuran kadınların taleplerinin içeriğine göre çoğunluğuyla birebir görüşme yapmakta, şiddet deneyimini kendi cümleleriyle dinlemeye ve bu kapsamda ihtiyaçlarını belirlemeye özen göstermektediriz. Pandemi ve/veya kadınların özgün durumlarından kaynaklanan bazı durumlarda ise telefon ile ön görüşme gerçekleştirmekte, şiddet döngüsünden çıkış yoluna ilişkin bir yol haritası için bilgi vermektiriz. Sosyal çalışmacılarımız ve ihtiyaca göre gönüllü psikologlarımızın da dahil olduğu görüşmelerde gizlilik ve güveni esas alıyor, kadın dayanışmasının en temel unsurunun deneyim paylaşımınının gizliliği olduğunu düşünüyor ve inanıyoruz.

Görüşme neticesinde tespit edilen ihtiyaçlara göre, merkezimize danışan kadınlara hukuki, psikolojik ve/veya sosyal destek için danışma merkezi içinde ve dışında uygun birimlere yönlendirme yapmaktayız. Desteğe ulaşma sürecinin bir parçası olmaya önem veriyor ve danışma merkezimizle iletişime geçen kadınlarla ihtiyaca ulaşma sürecinde de temasta kalmaya özen gösteriyoruz.

Covid-19 pandemisinin yarattığı derin krizin ardından 2021 yılında kadın ve kız çocuklarına yönelik şiddetin ve ev içi şiddetin önlenmesine ilişkin en kapsamlı uluslararası sözleşme olan İstanbul Sözleşmesi'nin Cumhurbaşkanı kararı ile Anayasa'ya aykırı biçimde feshi ve devamında Danıştay tarafından bu hukuksuz kararın onanması kadına yönelik şiddete tırmandırıcı, failer için ise cesaret verici bir etki yarattı.

Bu süreç kadın kurumlarına açılan kapatma davaları, sivil topluma yönelik gelişen baskı politikası ile kadınların şiddet döngüsünden kurtulma sürecinde sivil toplum örgütlerinin ifade özgürlüklerinin kısıtlanması ile devam etti. Danışma merkezimize yapılan danışma ve destek talepleri ise bize kadına yönelik şiddetin toplumsal olarak ülkenin en büyük sorunlarının başında geldiğini, yürütülen baskı politikalarına rağmen kadınların kadın örgütleri ve kurumları tarafından geliştirilen ortak dile karşılık verdiğini, kendi hayatlarına sahip çıktığını gösterdi.

Kadın Zamanı Derneği olarak kadın özgürlüğünün aksi yönünde geliştirilen ve şiddetin meşrulaştırılmasına hizmet eden hakim anlayışa rağmen biz kadınların yaşamlarına sahip çıkma konusundaki ısrarını umutla görüyor ve buna katkı sunmaya çalışıyoruz.

Oluşan bu dayanışma ağının politik, ekonomik, sosyal krizlerin olduğu dönemlerde dahi kadın dayanışmasının varlığını sürdürdüğünü gösterdiğini ve kadın dayanışmasını büyüttüğünü düşünüyoruz.

KADIN DANIŞMA MERKEZİNE YAPILAN BAŞVURULAR

Rapor, derneğimiz bünyesindeki Kadın Danışma Merkezi'ne 1 Őubat 2022- 31 Temmuz 2022 tarihleri arasında yapılan başvurulara ilişkin temel analizleri kapsamaktadır. Altı aylık sũreçte bire bir gũrũşmeler ve/veya telefon ũzerinden aldığımız destek taleplerinde kadınların hukuki ve psikolojik desteğe eriŐmekte oldukça zorlandığını gũrdük.

Danışma merkezimizde sosyal çalıŐmacıların aldığı başvurularda kadınların beyanı esas alınarak yapılan detaylı gũrũşmelerle ihtiyaç tespiti yapılmaktadır. BU ihtiyaç tespitlerini kayıt altına almak ve analizlerini yapabilmek amacıyla tarafımızca hazırlanan başvuru formu danışan kadınların ũzgũn durumlarına gũre doldurulmaktadır. Bugũne dek aldığımız başvurularda kullandığımız formlar danışan kadınların ihtiyaçlarını ũzgũn durumlarına gũre ũnceliklendirmek, yaŐ, ekonomik durum, bũlge bazlı bir tablo oluŐturmamızı sağladı.

Başvurular telefon, mail, sosyal medya, web sitesi ve yũzyũze Őeklinde oldu. Merkezimize yapılan başvurulara ilişkin yapılan gũrũşmeler neticesinde danıŐmanlık, bilgilendirme ve ihtiyaç doğrultusunda yũnlendirme yapılmaktadır.

Yapılan başvurularda ũncelikli talep psikolojik destek olarak belirlendi. Psikolojik desteğe kadınlar tarafından ũncelikli olarak ihtiyaç duyulması hem Şiddetin tanımlanması hem de Şiddet dũngũsũnden çıkabilmek için gerekli psikolojik iyiliği sağlama isteğiydi.

Hukuki destek için merkezimize başvuran kadınlar ise öncelikli olarak 6284 Sayılı Kanun'dan doğan koruma tedbirlerinden faydalanmayı talep etti. Boşanma davası açmak isteyen kadınların da öncelikli talebinin koruma tedbiri olduğu, gerekli koruma sağlanmaksızın boşanma davası açmak istemedikleri görüldü. Nitekim hukuki destek taleplerinde kadınların adalete erişimlerinin oldukça zor olduğu görüldü; kadınlar kamu kurumlarından gerekli bilgi ve desteği alamadıkları ifade etti.

Ekonomik destek için başvuru yapan kadınlar ise çoğunlukla geliri olmayan ve kamu kurumlarının maddi destek hizmetlerinden faydalanamamış kadınlardı. Özellikle 6284 Sayılı Kanun kapsamında il ve ilçe mülki amirliklerine yaptıkları başvurulardan hızlı bir cevap alamadıklarını, ekonomik destek sağlanmadığı takdirde şiddete maruz kaldıkları evden ayrılma konusunda zorluk yaşadıklarını, verilen ekonomik desteğin günümüz koşullarına göre çok düşük olduğunu aktardı.

Kadınların şiddet faillerinden şikayetçi oldukları dosyalara ilişkin sosyal destek taleplerinin ana motivasyonu ise kadın dayanışmasının yargılama pratiklerine etki ettiğini düşünmeleriydi. Bu durum yargının tek başına tarafsız ve adil biçimde ilerleyişine yönelik duyulan kaygıyı dile getirirse de kadınların dayanışmaya bu alanda da güven duyduğunu gösterdi.

Sığınak talebi sayısı diğer taleplere göre az olsa da, kalacak yeri bulunmayan kadınlar için kamu kurumları tarafından sağlanan sığınak hizmetlerinin yetersiz ve koşullarını kötü olduğuna ilişkin genel bir kanaat olduğu görüldü. Kadınlar ŞÖNİM tarafından sağlanan sığınak hizmetlerine ilişkin prosedür hakkında ve sığınaklara çocukların kabulü konusunda bilgi sahibi olmadıkları bu nedenle sığınaklara başvurmakta çekince yaşadıklarını ifade etti.

Bununla birlikte farklı kurumlardan gelen başvurular içerisinde anadili Kürtçe olan kadınların sayısı yoğunlukta idi. Anadili Kürtçe olan kadınlar[EB1] , kadına yönelik şiddet konusunda etkin destek alabilecekleri bir hat bulunmamakla birlikte, materyallere erişimlerinin de oldukça kısıtlı olduğunu ifade etti. Dil sorunu yalnızca şiddetle mücadelede değil, kadınların sağlığa, eğitime, bilgiye erişimlerinde de önlerinde bir engel olarak durmakta. Kadın sağlığına ilişkin bilgi alamayan Kürt kadınların bedenleriyle ilişkileri gelişmemekte, sağlık problemlerini ifade edememektedir. Aynı şekilde şiddete uğrayan kadınlar, karakol, savcılık ve mahkemede kendilerini ifade etmekte zorluk yaşamakta, çevirmen hizmetinden faydalanamamaktadır. Bu nedenle derneğimiz anadil desteğine ihtiyaç duyan kadınlar Kürtçe görüşmeler gerçekleştirmiş, gerek şiddet deneyimlerini aktarırken gerekse de farklı alanlarda bilgi taleplerini anadillerinde dinleyerek destek vermiştir. Bu alanda çalışarak kadınların ikincil bir mağduriyet yaşamalarının önüne geçmeye, çözüm üretmelerini kolaylaştırmaya çalıştık.

Nitekim saha çalışmalarımızda ve google form ile yaptığımız anket çalışması sonrasında Kürtçe Podcast serisi yayınlayarak, kadınların dinlemek istedikleri dil ve konu başlıklarına göre kapsamlı bir içerik üretmeye devam etmekteyiz.

Başvuru yapan kadınlarla danışma merkezimize gelebilecek durumda olmaları halinde görüşmeleri yüz yüze yaptık. Şehir dışında bulunan ya da güvenlik sebebiyle derneğimize ulaşamayan kadınlarla ise telefon üzerinden görüşme sağlayarak, ilgili illerdeki kamu ve özel kurumlara yönlendirmeler gerçekleştirdik.

Yapılan detaylı görüşmeler sonucunda çoğunlukla baro, belediye, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ilgili birimi, ŞÖNİM sığınma evleri ve diğer sivil toplum kuruluşlarına yönlendirme yaptık. Bu kurumlara kadınlar kendileri başvuru yapmış ve/veya ihtiyaç durumuna göre derneğimiz başvuruya ve sürecin takibine destek olmuştur. Bu anlamda kadınların kurumlardan aldıkları geri bildirim ve destekler hakkında bilgi sahibi olmayı, gelecek başvurular ve danışma merkezimizin politikasını geliştirmek açısından önemli bulmaktayız.

Psikolojik destek ve hukuki destek derneğimize gelen en temel talepler arasında olduğundan bu alanda yaptığımız çalışmaların sonuçlarını desteği sağlayan üye ve gönüllülerimiz raporlaştırarak, tüm kadın kurumlarına sunmakta, toplanılan bilginin şiddetle mücadeleyle katkı sağlamasını umut etmekteyiz.

PSİKOLOJİK DESTEK: Şiddetten Kurtulma ve İyilik Hali

Derneğimize ulaşan kadınları sosyal çalışmacı ile yapılan bire bir görüşmelerle özgün durumunu göz önünde bulundurarak ihtiyaçlarını tespit etmekte ve bu kapsamda psikolojik destek için komisyonumuza yönlendirmekteyiz. Psikolojik destek konusunda kadın bakış açısını esas alan danışma merkezimiz kurumlara ve/veya danışma merkezi içerisinde oluşturulan psikolojik destek ağına bulunan psikologlara yönlendirme yapmakta. Danışma merkezimiz içerisindeki psikolojik destek ağına yönlendirilen kadınlar ile görüşmeleri yüzyüze ve online olarak yapmaktayız. Pandemi ile birlikte hayatımıza dahil olan online görüşmeler psikolojik destek konusunda özellikle güvenlik riski bulunan kadınlar için yeni bir seçenek olmakta, fiziki birliktelik imkanı bulunmayan kadınlar için destek mekanizmasına erişimi kolaylaştırmakta. Bu psikolojik destek görüşmelerini, psikolojik destek hizmetinin mahrem ve gizliliğine özen göstererek devam ettirmekteyiz. Görüşmelerin devamlılığı ekibimizdeki psikologlar ve sosyal çalışmacılar tarafından takip edilmekte.

Kadınların geçmişte ve/veya yakın zamanda yaşadıkları şiddet sonrasında hissettikleri kaygı, çaresizlik, güvensizlik, utanç, korku ve yalnızlık ile nasıl baş edebilecekleri ve şiddet yaşantısından uzaklaşabilme yöntemleri noktasında yol göstermek için psikolojik destek hizmetleri önemli bir yerde durmakta. Derneğimiz psikolojik destek hizmetinin daha sağlıklı ve güvenilir işleyebilmesi için öncelikle psikologlar ile bir ağ oluşturmuştur. Bu ağ içerisinde yer alan psikologların kadın bakış açısına sahip olmaları, bu alanda kendilerini geliştirmek istemeleri esas olup, bu konuda desteklenmeleri amacıyla eğitim ve süpervizyon çalışmaları yapmaktayız. Bu çalışmalarını danışma merkezimiz içerisinde yürütmekle birlikte, Mor Çatı Kadın Dayanışma Vakfı ve benzer deneyimi paylaşan başka kurumlardan da destekler almaktayız.

Kadınların yapılan görüşmelerde yaşadıkları şiddet hikayelerini ön yargıdan uzak, kadın dayanışmasını esas alan bir dinleyiciye anlatabilmeleri oldukça önemli bir etken olup, yaşanan şiddete karşı farkındalıklarını artırmayı hedeflemekteyiz. Kadınlar maruz kaldığı anlatırken ilk başta kendilerini suçlamakta ya da neden maruz kaldıklarını anlayamadıklarını ifade etmişlerdir. Bu bakımdan yaşadıklarının şiddet olduğunu fark etmediklerini, şiddetin ismini koymakta güçlük yaşadıkları için tepki veremediklerini dile getirmişlerdir. Çocukluk çağında şiddet ve istismar yaşantısı olan kadınlar tepki vermekte zorluk yaşadıkları için yoğun suçluluk hissettiklerini, yetişkin bir kadın olarak hala şiddetle baş edemediklerini, hayatlarını derinden etkilediğini dile getirmişlerdir. 'Geçmişte de, şu an yaşadıklarım konusunda da tüm suç bende' diye ifade etmektedirler.

Çocukluk döneminde fiziksel, cinsel, duygusal veya ekonomik istismara maruz kalan kadınlar ile yetişkinlik döneminde şiddete maruz kalan kadınlar hayatlarını yoluna koymakta sorun yaşadıklarını, dikkat dağınıklığı ve sağlık problemleri yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Şiddet kaynaklı yaşanan travmada kadınların şiddetin nedeni olmadıklarını ve özellikle çocukluk çağında yaşanan istismar yaşantısı başta olmak üzere, şiddeti ne bir çocuğun ne bir yetişkinin hiçbir koşulda "hak etmiş" olamayacağı vurgusu, yaşadıkları problemleri daha iyi anlamalarına destek sunmuştur.

Anlatılan temel sorunlara ilişkin, çözüm yöntemleri ve dayanışmanın devamlılığı ile kadınların kendi savunma stratejilerini oluşturmalarına, psikolojik iyilik halini sağlamasına destek sunmaya çalışmaktayız. Ancak kadınlarla yaptığımız görüşmelerde deneyimlediğimiz üzere, toplumsal anlamda kadınlara sunulan güvenliksiz ortam bu psikolojik iyilik halini sağlamayı zorlaştırmakta. Özellikle İstanbul Sözleşmesi'nin hukuksuz şekilde feshi kararı ve derinleşen toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadınların ruhsal dünyalarına yansımakta, şiddetten çıkma mekanizmalarını kullanırken geleceğe olan güveni azaltmaktadır.

HUKUK DESTEK:

Şiddetle Mücadelede Karşılaştığımız Zorluklar

Pandemi döneminde kurulan danışma merkezimiz için pandemi karşımıza çıkan ilk zorluk olmuştur. Sokağa çıkma yasakları ve evde kalmaya yönelik uygulanan tedbirler kadınların kurumlara ulaşımı önünde büyük engel teşkil etmiştir. Resmi kurumlara yapılan başvuruların pandemi gerekçesiyle geri çevrilmesi, bu süreçte durdurulan yargılama faaliyetleri, mahkemelerden alınacak kararların gecikmesine yol açmış, kadınlarda güvensizlik ve çaresizlik duygusu yaratmıştır.

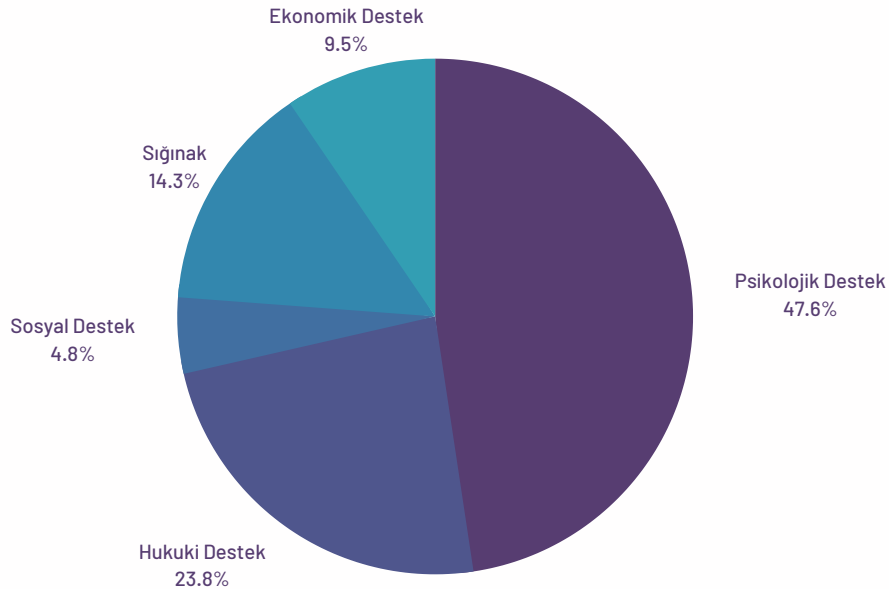
Pandemi ile birlikte derinleşen toplumsal cinsiyet eşitsizliği de kadınların şiddet döngüsünden çıkmasına engel olduğunu gözlemlemiş bulunmaktayız. Pandemi ve desteğe ulaşımında yaşanan engellerle geçen bir yılın ardından İstanbul Sözleşmesi'nin tek taraflı feshi ile birlikte şiddetten korunma mekanizmalarını uygulama konusunda kolluk ve yargı makamlarınca gösterilen isteksizlik ve yavaşlama kadınlar açısından oluşan güvenlik boşluğunu derinleştirmiştir.

Kadınlar bu güvenliksiz koşullar altında şiddet döngüsünden çıkmak için danışma merkezimize başvuru yapmıştır. Daha önce adli mekanizmalara yapılan ve sonuçsuz kalan başvurulara ilişkin tecrübenin, kadınları kendilerini ifade etmek noktasında tereddüte ve çözüm bulunacağına ilişkin inancın kırılmasına sevk etmiştir. Kadınlar kamu kurumlarında ciddiye alınmadıklarını, şikayetlerinin sonuçsuz kaldığını, kamu görevlilerinin kendilerini şiddet gösteren kişiyle barıştırmaya çalıştıklarını ifade etmiştir. Bununla birlikte kamu tarafından sağlanması gereken maddi yardım, sığınak desteği gibi hizmetlere erişimde sorun yaşadıklarını, çocuklarıyla birlikte şiddet döngüsünden çıkabilecekleri uygun bir çözüm üretemedikleri için bu döngüye dönmek zorunda kalmışlardır. Bu bağlamda kamu kurumlarınının 6284 Sayılı Kanun ve İstanbul Sözleşmesi'ni uygulamada gösterdikleri direnç kadınlara şiddet ve ümitsizlik olarak dönmüştür.

Danışma merkezimize başvuran kadınların şiddet deneyimini aktarırken ciddiye alınmayacakları kaygısı taşıdığını gözlemlemekteyiz. Kamu kurumlarının kadınlara yönelik suçlayıcı ve/veya ciddiye almayan tutumları kadınların şiddet deneyiminden kendilerini sorumlu tutmalarına neden olmaktadır. Kadınlar kamu kurumları karşısında yaşadıkları şiddeti "büyüttüklerinin" hissettirildiğini, görevlilerin ayrılma taleplerini "aşırı tepki" olarak gördüklerini beyan ettiklerini vurgulamışlardır.

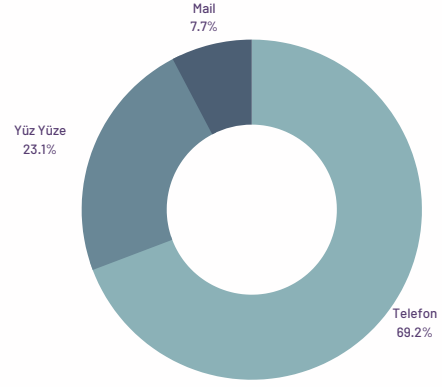
Sonuç olarak hukuki mekanizmalar bağlamında danışma merkezi deneyimimiz, kadına yönelik şiddetle mücadele alanında çalışan kamu personelinin bu alanda eğitilmiş, şiddet ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini tanımlayabilmesinin, eşitliği temel alması ve şiddete müsamaha göstermemesinin, şiddete uğramış kişilerle görüşme yapma konusunda yetkin olmasının kanunlar ve yasal koruma mekanizmaları kadar önemli olduğunu tekrar gösterdi. Yasanın varlığı kadınlar için bir koruma sağlasa da yasayı uygulayanların toplumsal cinsiyet eşitliği fikrine olan mesafesi kadınların şiddet döngüsünden çıkabilme imkanlarının temel belirleyicisidir.

Yapılan başvuruların oranı taleplere göre;

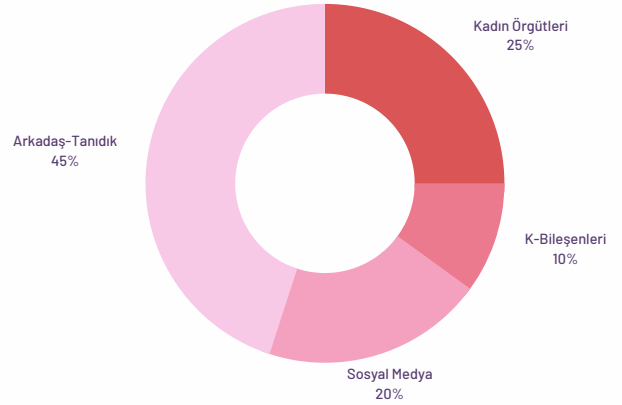

İSTATİSTİKLERİMİZ

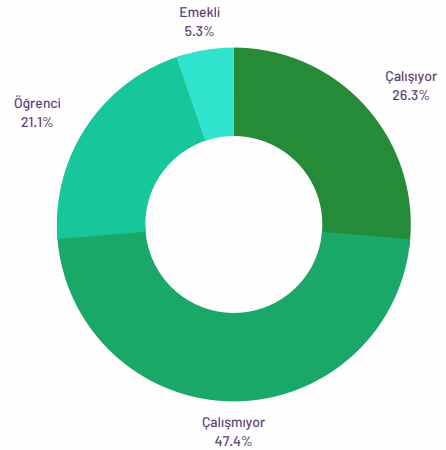
Bize nasıl ulaştı?

Danışma merkezimizi nereden duydu?

Danışanların ekonomik durumu

SONUÇ

"Şiddetsiz başka bir dünya mümkün"

Danışma merkezimiz faal olarak çalışmaya başladığı andan itibaren her başvuruda bir deneyim elde etmiş ve hem Kadın Zamanı'nda bulunan kadınlarla hem de kadına yönelik şiddetle mücadelemizde birlikte yol yürüdüğümüz örgütlerle paylaşımda bulunmuştur. Biliyoruz ki deneyimlerimiz ve şiddeti sonlandırma inancımız tüm çalışmalarımıza büyük katkı sağlıyor.

Gelen başvurularda belirlenen ihtiyaçlar dernek üye ve gönüllülerimizin gösterdiği büyük çaba ile hızlıca iyileştirilmektedir. Erkek yargının verdiği hukuk dışı kararlarla cesaret bulan erkeklere karşı örgütlü kadın mücadelemizi bir an olsun bırakmıyor ve tüm kadınların, LGBTİ+ ların güvende, şiddetsiz bir dünyada yaşaması için dayanışmamızı güçlendiriyoruz.

Kadın Zamanı Derneği

Kadın Zamani Derneği
Komeleya Dema Jinan
Women's Time Association

Web Sitesi: www.kadinzamani.org

Telefon: 0542 602 69 62

Mail: info@kadinzamani.org

Twitter: @kadinzamanider

Facebook: @kadinzamanidernegi

Instagram: @kadinzamanidernegi